

**Річний план
роботи практичного психолога
(Великосевастьянівського ліцею)
(Вихристюк Тетяни Василівни)
на 2023-2024 навчальний рік**

Вступ

Склад психологічної служби в закладі освіти: практичний психолог (0,5 ставка), соціальний педагог (0,5 ставка)

Нормативно-правові документи, на основі яких укладено план роботи:

План роботи психологічної служби Великоसेвастіанівського ліцею на 2023-2024 навчальний рік складено відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту»;
- Про затвердження Положення про психологічну службу в системі освіти України (Наказ Міністерства освіти і науки України №509 від 22.05.2018 р.);
- "Типового Положення про центри практичної психології і соціальної роботи" (Наказ Міністерства освіти і науки України №385 від 14.08.2000 р.);
- листа Міністерства освіти і науки України №1/9-529 від 05.09.2018 р. Про документацію працівників психологічної служби у системі освіти України;
- "Про затвердження Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів ” (наказ від 19.19.2001р. №691);
- Лист Міністерства освіти і науки України №1/9-557 від 28.10.2014 р. Методичні рекомендації щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами і службами щодо захисту прав дітей ;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02. 2010 № 59 Про вжиття заходів щодо запобігання насильству над дітьми;
- «Про охорону дитинства» (зміни до Закону);
- «Про забезпечення організаційно – правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»;
- Указ Президента України від 30.12.2000 № 1396/2000 «Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту багатодітних і неповних сімей»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.06. 2005 № 330 «Щодо захисту законних прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»;

- Лист МОН від 30.05.2022 № 1/5735-22 «Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні»;
- Лист МОН від 12.04.2022 № 1/4068-22 «Щодо недопущення участі неповнолітніх у наданні інформації ворогу про військові позиції Збройних сил України»;
- Лист МОН від 10.06.2022 № 1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України»;
- Лист МОН від 13.05.2022 № 1/5119-22 «Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні».
- Лист МОН від 22.06.2022 № 1/6885-22 «Щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією російської федерації на території України».
- Лист МОН від 30.05.2023 № 1/5735-22 «Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні».
- Розпорядження КМУ від 02.06.2023 № 496-р «Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року».
- Лист МОН від 21.08.2023 № 1/12492-23 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році»

I. Аналітична частина

У 2022-2023 навчальному році у даній школі навчалось 175 здобувачів освіти, усіх успішно переведено до наступного класу.

Практичний психолог школи протягом навчального року здійснював психологічний супровід освітнього процесу за основними напрямками діяльності з учасниками освітнього процесу: діагностика, профілактика, корекція, навчальна діяльність, консультування, просвіта. Працював над створенням умов для когнітивного й соціального розвитку особистості, збереження психічного здоров'я та надання психологічної підтримки усім учасникам освітнього процесу.

У 2022-2023 н.р. основними напрямками роботи були:

- супровід адаптації учнів перших, п'ятих та десятих класів до освітнього процесу (визначення учнів з ознаками шкільної дезадаптації, тобто з утвореннями неадекватних механізмів пристосування, які виявляються у вигляді порушень навчальної діяльності, поведінки,

конфліктних відносинах з однокласниками і дорослими, підвищеному рівні тривожності, порушеннях особистісного розвитку);

- моніторинг динаміки розвитку класних колективів;
- профорієнтаційна робота: сприяння професійному самовизначенню старшокласників, розвитку в них навичок створення і практичної реалізації особистого професійного плану;

- робота із здобувачами освіти молодшої вікової ланки була направлена на підготовку особистості до освітнього процесу, зниження ризиків проблем адаптації до освітнього середовища, формуванню готовності до переходу у середню ланку здобувачів освіти 4 класу, своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості.

- формування в учнів навичок здорового способу життя, свідомого і відповідального ставлення до власного здоров'я, профілактика таких негативних явищ в учнівському середовищі, як тютюнопаління, вживання алкогольних напоїв та психоактивних речовин;

- робота з формування сприятливого психологічного клімату та конструктивних взаємовідносин в учнівських колективах; профілактика булінгу, насильства, стигматизації, дискримінації, жорстокості;

- відповідно до впровадження інклюзивної освіти практичним психологом спільно з командою супроводу організовано корекційно-просвітницьку роботу з дітьми з особливими освітніми потребами та реалізовано індивідуальні плани розвитку дітей.

- психологічний супровід дітей внутрішньо переміщених осіб;

- плекання психологічної стійкості, пошук "ресурсів", розкриття власних сильних сторін під час війни;

- участь у методичних заходах школи;

- робота з документацією та нормативно-правовими актами.

У своїй роботі використовувала корекційно-розвивальні заняття з елементами тренінгу «НІ – булінгу! ТАК – дружбі!» з метою формування нульової толерантності до проявів насильства в шкільному середовищі; інформаційну хвилинку для учнів 8-х, 10-х та 11-х класів «Що ми повинні знати про ВІЛ/СНІД»); вікторину для учнів та вчителів «Правда чи міф про ВІЛ/СНІД?» ,флешмоб «Дерево толерантності», як символом підтримки ВІЛ-позитивних та хворих на СНІД людей; акцію «Долоні тепла», як символом надії на майбутнє без СНІДу ; інтерактивні бесіди «Що таке «булінг» та чому про нього варто знати»; інтерактивний урок-флешмоб до Міжнародного дня людей з інвалідністю .

Під час дії воєнного стану , протягом навчального року, задля підтримки та збереження психічного здоров'я було проведено ряд заходів:

- онлайн зустрічі з учнями 5-11-х класів на тему «Техніки стабілізації у часі війни»;

- арт-терапевтичну вправу «Дерево сили» для учнів 5-6-х класів, яка допомогла дітям ідентифікувати свої особисті сильні сторони і захисні навички; допомогла зрозуміти, що вони можуть подолати труднощі, використовуючи свої внутрішні таланти і сильні сторони;

- онлайн зустрічі з учнями 7-8-х класів з метою допомогти учням ідентифікувати свої особисті сильні сторони і захисні навички, а також зрозуміти, що вони можуть подолати труднощі, використовуючи свої внутрішні таланти та ресурси;

- онлайн зустрічі з учнями 9-11-х класів на яких говорили про те, як бути психологічно стійкими у часі війни. Війна є великим викликом, який торкається абсолютно всіх. І головне наше завдання у відповідь на цей виклик - плекати психологічну стійкість, шукати «ресурси», розкривати власні сильні сторони;

- проведено арт-терапевтичне заняття «захисна мандала», яке допомогло учням пропрацювати свої побоювання, опираючись на внутрішній ресурс та власні можливості; створити позитивний ореол очікування майбутнього; вивільнити приховані емоції.

- тренінг для педагогічного колективу на тему боротьби з травматичним досвідом

- психологічну допомогу учням школи та їх батькам (індивідуальну та групову), а також внутрішньо переміщеним особам

Протягом навчального року підвищувала рівень фахових знань:

- ТОВ "Всеосвіта" "Організація ефективної діяльності практичного психолога в закладі освіти"

- Центр професійного розвитку педагогічних працівників "Побудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти"

- Інститут психічного здоров'я УКУ "Розвиток навиків психологічної самопомоги в часі війни"

- Центр професійного розвитку педагогічних працівників "Інклюзивне навчання в закладах освіти: виклики, перспективи, кращі практики"

II. Цілепокладаюча частина

Проблема, над якою працює практичний психолог: «Створення умов для когнітивного й соціального розвитку особистості, збереження психічного здоров'я та надання психологічної підтримки усім учасникам освітнього процесу.»

Для організації належного психологічного, соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу необхідно реалізувати пріоритетні завдання на 2023/2024 навчальний рік:

1. Психологічна допомога та емоційна підтримка учасників освітнього процесу.
2. Забезпечення психологічної стійкості учасників освітнього процесу, які постраждали від російської збройної агресії.
3. Розвиток особистісних особливостей учнів шляхом сприяння їх соціалізації, розвитку морального виховання, толерантності, профілактики ксенофобії тощо;
4. Навчання школярів навичкам боротьби зі стресом та напругою
5. Психологічна допомога учням, які мають статус ВПО та їх батькам
6. Робота з постраждалими від війни. Робота з сім'ями учасників бойових дій.
7. Психологічна підтримка та допомога учасникам освітнього процесу, які мають ПТСР
8. Підвищення компетентності педагогічних працівників у напрямі надання першої психологічної допомоги
9. Психологічне забезпечення освітнього процесу, супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти.
10. Психологічне та соціально-педагогічне забезпечення та супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, консультативна та просвітницька робота з батьками.
11. Посилення профілактичної роботи із протидії торгівлі людьми.
12. Посилення роботи зі здійснення профілактичних заходів щодо зниження вживання алкоголю та наркотичних речовин підлітками.
13. Посилення профілактичної роботи з подолання правопорушень, злочинності серед неповнолітніх.
14. Забезпечення захисту прав і свобод дітей, створення безпечного середовища (запобігання насильству в закладі та домашньому насильству).
15. Просвітницька робота з учасниками освітнього процесу щодо загроз, які може нести інтернет (шахрайство, спам, кібербулінг тощо).
16. Допомога вчителям з емоційним перенапруженням, професійним вигоранням

17.Продовження діяльності сторінки «Кабінет психолога» на сайті закладу та онлайн-консультування.

У своїй роботі практичний психолог орієнтується на запити адміністрації школи та учасників освітнього процесу (здобувачів освіти, батьків, педагогів). До активної співпраці долучити усіх учасників освітнього процесу.

III. Змістовна частина

№ з\п	Напрями діяльності з учасниками освітнього процесу закладу освіти. Види та форми роботи	Термін проведення	Цільова група/аудиторія	Відмітка про виконання
1. Діагностика				
1.1	Дослідження рівня сформованості адаптації до шкільного навчання (шкільної мотивації, емоційного стану): - відвідування уроків, спостереження за стилем спілкування вчителя з учнями; - проведення бесід із класоводам 1-го класу з метою визначення рівня адаптації учнів; - проведення діагностики емоційного стану першокласників у перші дні відвідування школи Методика «Школа звірів» (С. Панченко) Опитувальник адаптації дитини до школи Ковальнової-Тарасенко, методика «Будиночки»,	жовтень - листопад березень (повторно)	учні 1-х класів	

1.2	Діагностика адаптованості п'ятикласників. Групова діагностика: Опитувальник К. Роджерса для виявлення адаптованості / неадаптованості особистості - тест на дослідження шкільної тривожності Філіпса - вивчення мотивації навчання (Лусканова) - Самооцінка школяра (Лонг Б., Зиллер Р., Хендерсон Р., 1986г)	жовтень-листопад січень-лютий (повторно)	учні 5-х класів	
1.3	Діагностика адаптованості учнів 10-го класу: - вивчення рівня особистісної зрілості (опитувальник Ю.Гільбуха) -методика визначення особистісної адаптованості школярів (А. В. Фурман) -дослідження мікроклімату та структури взаємовідносин у класному колективі (соціометрія) Дж. Морено	листопад березень (за потребою)	учні 10 класів	
1.4	Виявлення професійних нахилів, інтересів, здібностей старшокласників з метою рекомендації відповідного профілю навчання та вибору майбутньої професії.	листопад січень-лютий	учні 11-х класів учні 9-х класів	

	Групова діагностика «Диференційно-діагностичний опитувальник» (Клімов), тест «Тип особистості» (Голланд), «Карта інтересів» (Голомшток)			
1.5	Проведення діагностичного мінімуму в 4-му класі: - діагностика рівня тривожності (Філіпса); - статус у колективі, характерні риси взаємин з однолітками (соціометрія); Дж. Морено - відвідування уроків з метою вивчення ставлення вчителя до учнів, стилю проведення уроків і впливу цих факторів на засвоєння навчального матеріалу	травень	учні 4-х класів	
1.6	Допрофільна діагностика схильності учнів до вивчення окремих предметів: -методика «Профіль» (модифікація «Карти інтересів»); -виявлення схильностей: «Опитувальник професійних схильностей Л. Йовайши» (модифікація Г.В.Резапкиной); -діагностики особливостей мислення: Опитувальник типа мислення;	протягом року	учні 7-8-х класів	

1.7	Індивідуальна діагностична робота з дітьми, що потребують підвищеної уваги «Тест шкільної тривожності» (Філіпс), «Методика діагностики стану агресії» (Басса-Дарки), «Методика виявлення типу темпераменту» (Айзенк), анкета гіперактивності (Калити),	за запитом педагогів	учні , що потребують підвищеної уваги	
1.8	Пошук обдарованих учнів: - анкета мотивації Пашнева - методика визначення головної півкулі мозку Ликсмана - тест «Здібності школяра» Петрушин	протягом навчального року	учні	
1.9	Діагностика родинних відносин: Проективна методика "Кінетичний малюнок родини", тест «Ваше виховання».	за потреби	учні, батьки	
1.10	RCL – шкала самооцінки наявності ПТСР	За потреби	Дорослі	
2 Профілактика				
2.1	10 вересня - Всесвітній день запобігання самогубствам 1. Заняття з елементами тренінгу «Стрес». 2.Профілактика суїциду за допомогою кінетичного піску.	вересень	Учні школи	

	3.Тренінг« Підлітковий суїцид: як запобігти і уберегти». 4.Заняття з елементами тренінгу «Ти цілий світ». 5.Тренінг«Попередження суїцидальної поведінки у дітей»			
2.2	-Лекція «Як підтримати та заспокоїти дитину під час війни» -Поради та рекомендації «Алгоритм дій під час повітряної тривоги» -Тренінг для учнів «Самодопомога під час війни»	Вересень	Педагоги Педагоги, учні Учні 2-5 класів	
2.3	Профілактика шкідливих звичок та формування навичок здорового способу життя	жовтень - листопад	учні 1-11 класів	
2.4	Акція «16 днів проти насильства»	листопад-грудень	учні, батьки, педагоги	
2.3	Тематичні заходи «СНІД! Не залишимося байдужими!»	листопад	учні, педагоги	
2.4	Уроки добра	грудень-січень	учні 1-11 класів	
2.5	Профілактика конфліктних ситуацій «учень-учень», «учень-батьки», «учень-вчитель», «учитель-батьки»	протягом року	учні 1-11 класів	
2.6	Тренінги - тренінгові заняття «Стоп булінг» - тренінг «Ти і твої емоції» Крок до успіху: психологічний супровід	вересень-жовтень	5-11 класи 11-ті класи	

	обдарованих дітей/ С.В.Бащенко.-Х.:Вид-во «Ранок», 2016 - тренінгові заняття «Упевненість у собі як показник успішності в майбутньому» Крок до успіху: психологічний супровід обдарованих дітей/ С.В.Бащенко.-Х.:Вид-во «Ранок», 2016	лютий березень	9,11-ті класи	
3 Корекція				
3.1	-Програма Корекційно - розвиваючих занять з адаптації першокласників до шкільного навчання "Я – першокласник!" Наумова В. П. Педагог-психолог МДЗЗ «Великогодична ЗОШ» -Корекція дезадаптації першокласників «Адаптація першокласників до школи» (Белік Л.М.)	грудень-січень	учні 1-х класів	
3.2	Корекція дезадаптації п'ятикласників Групові заняття: програма адаптації «Перший раз у 5 клас» Є.Коблик	листопад-груде нь	учні 5-х класів	
3.3	Програма адаптаційного періоду для учнів 10-го класу Титова Олена Сергіївна	грудень-лютий	учні 10-х класів	
3.4	Програма «Діти та війн. Навчання технік зцілення»	Протягом року (за потребою)	Учні 5-10 кл	

3.5	Програма корекції стресових розладів і тривожності у дітей та підлітків Кунаєва Ірина Юріївна	протягом року (за потребою)	учні	
3.6	Підвищення стійкості до переживання наслідків стресу школярами після психотравмувальних подій , корекційно-розвиткова програма «Безпечний простір»	Протягом року	Учні	
4. Навчальна діяльність				
4.1	Романовська Д.Д. Програма факультативного курсу «Основи психологічної культури особистості»	Протягом року	Учні 10 кл	
4.2	Сидоренко Н.О. «Психологічні перлинки для кожної дитинки»	Протягом року	Учні 3-4 кл	
5. Консультування				
5.1	Індивідуальне та групове консультування за результатами діагностики	протягом року	учні, батьки, вчителі	
5.2	Профконсультації з метою допомоги у професійному визначенні	лютий-травень	учні	
5.3	Консультація учнів з питань: - психологічна допомога та емоційна підтримка учнів - робота з переселенцями - Відносини з ровесниками; - відносини з протилежною статтю;	впродовж навчального року.	учні	

	- відносини з вчителями; - вибір майбутньої професії; - проблеми особистісного зростання; - результати власної діагностики;			
5.4	Консультування педагогів з питань оптимізації навчально-виховного процесу	впродовж навчального року	педагоги	
5.5	Консультація батьків, щодо питань: - зниження тривожності , стабілізація емоційного стану - спілкування з дітьми, нормалізація відносин; - проблеми у поведінці дітей; - проблеми у навчанні дітей; - результати діагностики дітей; - особисті проблеми батьків	впродовж навчального року	батьки	
5.6	Консультації дітей – вимушених переселенців, дітей, постраждалих унаслідок військових дій та їх батьків щодо розвитку самооцінки, соціалізації, розвитку товарищескості	за потребою	діти, батьки	
6. Просвіта				
6.1	Проведення з учнями бесід, лекцій, індивідуальних та	7-8 класи		

	групових консультацій з питань: - виховна година «Комп'ютерна залежність» - виховна година «Шлюб. Одруження. Дитина.» - гра-подорож «Права дітей» - відео лекторій «Правова абетка» -акція «Червону стрічку носять небайдужі» до Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом - Тренінг «Твоє життя у твоїх руках» -година спілкування “Як обминути лихо” з переглядом відеофільму “Станція призначення – життя” -відеолекторій «Порушення прав дітей:експлуатація та торгівля» -година спілкування «Коли дівчинка дорослішає» -бесіди з профілактики шкідливих звичок, пропаганди ЗСЖ серед учнів на годинах спілкування	10 клас (дівчата) 3, 4 класи 1 -2 класи 8-9 класи 6-9 класи 10-11 класи 6-7 класи 7-11 класи	вересень січень грудень березень грудень січень січень січень грудень	
	-Круглий стіл із педагогами «Як говорити з дітьми під час війни». -Ознайомлення педагогів з технологіями надання першої психологічної допомоги учасникам освітнього процесу та запровадження «Психологічної хвилинки» під час уроків	Вересень	Педагоги	
6.2	Виступи на батьківських зборах (повідомлення результатів психологічних досліджень, надання рекомендацій, лекторій для батьків «Шкільні труднощі, як з ними	за запитом адміністрації, класних керівників	батьки учнів 1-11-х класів	

	впоратися батькам першокласника», «Психологічні особливості розвитку дитини підліткового віку», «Психологічна підготовка до ЗНО», «Психологічні особливості адаптації дитини до шкільного навчання», «Як допомогти дитині у виборі майбутньої професії», «Самопізнання як основа психологічного здоров'я»			
6.3	Виступи на педагогічних радах (за планом роботи педрад). Підготовка буклетів, пам'яток тощо	за планом	педагоги	
6.4	– інформування з проблем торгівлі людьми; – інформування з питань запобігання та протидії домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні; – формування у здобувачів освіти національних та європейських цінностей;	Протягом навчального року	Учасники навчально-виховного процесу	
6.5	Інші виступи	за запитом		
6.6	Дистанційна робота: - розміщення матеріалів на сайті школи ; - онлайн консультування, бесіди.	в умовах карантину	батьки, вчителі, учні	

7. Інше				
7.1	Складання аналітичного звіту соціально-психологічної служби за рік	травень	кабінет психолога	
7.2	Щоденне оформлення документації	щоденно	кабінет психолога	
7.3	Розробка корекційних і розвивальних програм	протягом року	бібліотека	
7.4	Підготовка виступів для в/г, батьківських зборів, м/о, педрад	згідно плану	бібліотека	
7.5	Підготовка тренінгів, диспутів	зротягом року	бібліотека	
7.6	Участь у науково-методичних семінарах соціальних педагогів та психологів	протягом року		
7.7	Педагогічна самоосвіта, робота з методичною літературою	протягом року	бібліотека, метод. каб.	
7.8	Складання банку даних психологічного інструментарію	протягом року	кабінет психолога	
7.9	Створення та оновлення стендів соціально-психологічної служби	протягом року	бібліотека	
7.10	Зв'язки з громадськістю: -Відвідування учнів вдома, бесіди з батьками. -Відвідування батьків за місцем роботи	протягом року при необхідності	окрема кат. Дітей	

	-Відвідування різних служб з метою консультацій -Співпраця з педагогами та психологами навчальних закладів -Взаємодія з органами виконавчої влади та громадським самоврядуванням -Співпраця з медпрацівниками -Взаємодія з недержавними громадськими організаціями.			
--	---	--	--	--

Практичний психолог

ТЕТЯНА Вихристюк